

INHOUD

Het Lam Gods	7
De brompot	10
De postpoes	13
Het hoogste dier	16
Het jonge poesje	19
De moederpoes	22
De rode poes	25
De lapjeskat	28
Het sardientje	31
Poesje mauw	34
De paria	37
De schone slaapster	40
De krolse kat	43
Felis enigmatica	46
De grijze kater	49
De oorschelp	52
De troetel	55
De Siamese kat	58
De huistiran	61
De tuinpoes	65
De klerekat	68
De etalagekat	71

De badpoes	74
De kroegtijger	77
Het feestvarken	80
De heilige kat	83
De koperwiek	86
De burmees	89
De slokop	92
De kater	95
De knijpkat	98
De jaguar	101
De boompoes	105
Kat van gescheiden ouders	108
De inboorling	111
De kakmadam	114
De angora	117
Het huisdier	121
De gesluisde schoonheid	124
De dakhaas	127
De gekke kat	130
De kleine kat	133
De huiskat	136
De smeerpoes	139
Arie	142

HET LAM GODS

God is goed. De zon en de zee heeft Hij geschapen, de ochtendstond met het goud in de mond, het heerlijke tintelen in je buik toen je als kind iets stouts deed, de voldoening nadat je een roddel hebt verspreid, het lelietje-van-dalen en bovenal: de poes. Niet de mens maar de poes is Gods meesterwerk, met een maximum aan moeilijke verbindingen, subliem politoerwerk en een revolutionaire vering. Net als bij de oude gilden heeft zo'n meesterstuk maar één doel: een meesterstuk te zijn. Waar het verder voor dient, is een tweede. Een kostbaar kleinood. Het neusje zonder de zalm. Een poes hoeft niet te kunnen wassen of strijken.

Een poes is je vrouw niet, een poes is je maîtresse.

Met een poes voel je je in de hemel. De vraag is of dat kan. In de hemel zijn geen dieren. Volgens de Openbaring van Johannes duldt God op Zijn troon alleen het Lam. Andere dieren hebben in de hemel geen toegang. Voor dwergkonijntjes, krokodillen, vlinders of Zuidoost-Aziatische zoetwater-kogelvisen is er geen plaats, zelfs niet voor het ezeltje dat Je-

zus en Zijn Moeder door de woestijn heeft gebracht.

De hemel is als een dierentuin waar de dieren zelf bij gebrek aan geldig toegangsbewijs niet in mogen. Van zulke dierentuinen zouden er meer moeten zijn.

Dieren en planten zijn volgens de Kerk slechts geschapen als decor voor het menselijk toneel. Zodra het toneelstuk bij het laatste oordeel is afgelopen, kunnen decors en rekwisieten voorgoed worden opgedoekt.

Zodoende hebben we in de hemel geen last van vlooiën, teken, tapijtkevers, malariamuskieten, kakkerlakken en honden. Hond en hemel sluiten elkaar uit. Maar zonder poes wordt het ook niks. Wat moet je in een hemel zonder je maitresse? Of op aarde.

In de bijbel wordt zelfs op aarde al van geen poes gerept.

De gekste beesten kom je in de bijbel tegen, van pratende slangen tot mensenetende walvissen, maar poezen ho maar. Geen wonder dat ons land ontkerkelijk.

Wie leest er nu een boek waar geen poes in voorkomt? Of is er een vertaalfout gemaakt, als bij zoveel bijbelse dieren? Is de poes die wel op aarde maar niet in de hemel voorkomt verward met een wezen dat wel in de hemel leeft maar niet op aarde? Nergens staat geschreven dat engelen in witte soepjurken rondvliegen op bordkartonnen vleugels. Misschien hebben engelen wel een zachte vacht met een lange staart, spelen ze geen harp maar spinnen ze en heb je behal-

ve zwarte en rode ook lapjesengelen. Zouden er dan toch poezen in de hemel zijn? Mijn hele leven ben ik hier benieuwd naar geweest.

Ik kon dan ook nauwelijks wachten met doodgaan.

Mijn laatste adem blies ik uit met een zucht van verlichting.

Eindelijk zou ik het best bewaarde geheim van de hemel ontraadselen. De tocht duurde langer dan ik dacht, maar na een tijdje meende ik de hemel al te kunnen ruiken, zoals vroeger met je moeder in de duinen vanuit de verte al de zee. Een laatste wolk, een laatste nevelflard en daar was ze dan, de hemelpoort! Groot en met veel gouden krullen, zoals ik me altijd had voorgesteld. Gespannen liet ik mijn blik van boven naar beneden glijden. En ja hoor, het zat er, rechts onder in de hemelpoort: een prachtig poezenluikje.

God is goed. Maar gek is Hij niet. Je dacht toch zeker niet dat Hij elke keer weer die hele poort opendeed?

DE BROMPOT

De mooiste uitvinding van de negentiende eeuw is het troeteldier. Voor die tijd konden dieren ook weleens een aai of knuffel krijgen, maar dat was dan een bijbaan voor ze. Poezen en honden waren er in de eerste plaats om muizen te vangen en schapen te hoeden. In de negentiende eeuw pas konden ze zich geheel aan het houden-van en van-gehouden-woorden wijden.

L'amour pour l'amour. Het koesteren van huisdieren was een burgerdeugd geworden, zo geen burgerplicht.

Een poes werd, in de taal van die dagen, een '*machine à aimer*'. Zo oneerbiedig als het lijkt om je poes een machine te noemen, zo toepasselijk is het. Als je goed luistert, kun je de machine zelfs horen lopen. Hoe meer je poes liefheeft en lief wordt gehad, des te harder spint hij.

Het is een verrukkelijk gehoor, goed geolied, een warm bad van geluid, besmettelijk geluk. Al wie oren heeft hij hore. Lang niet alle machines zijn om lief te hebben. De meeste stoten je met herrie af. Straalja-

gers gieren, stofzuigers janken, vrachtauto's grommen. Zelfs een rijnaak maakt vandaag de dag lawaai. Waar is de tijd dat hij genoeglijk door het water pakte? Als jongens hingen we over de bruggen als er een sleper aankwam met een sliert vrachtschuiten. Tabaktabaktabaktabak. Een langzaamloper was dat. Niet de boot, maar zijn motor. Nog niet over zijn toeren gejaagd. Heerlijk rustig werd je daar ook zelf van. Tegenwoordig zitten de sleepers zonder sleep, de pakhuizen zonder pak en de machinekamers vol gehuil. Schippers beschermen zich met oordopjes tegen hun eigen motoren.

Met weemoed denken ze aan hun oude karretje.

Zo'n oude motor, zei er een, daar kon je mee praten.

Motoren zijn natuurlijk niet om mee te praten.

Werken moeten ze, voortstuwen, van Rotterdam naar Bazel en van Bazel weer naar Rotterdam. Maar ze zijn er wel, troetelmotoren. In scheepvaartmusea, op maritieme evenementen en op braderieën zie je er soms een staan, zo'n vrijgestelde: een losse motor die op zijn gemak wat staat te stampen en te roken, glimmend van de olie, de kleppen op en neer, het vliegwiel vrolijk in de rondte, een drom mensen eromheen als ooit rondom een beer die danste. Om vijf uur, wanneer het volk luwt, wordt de motor ingeladen en naar huis gereden, nog nagloeiend van de mooie dag. In de schuur wordt hij zorgvuldig toegedekt, de trouwe Kromhout, de lieve Lister, de brave Brons. Een *ma-*

chine à aimer. Bij ons thuis hadden we niet zo'n motor. Niet eens een boot. Maar het geluk van het geluid kende ik al.

Ik had een bromtol. Had je deze blikken reuzenhommel met enkele slagen van de drijfstang op gang gebracht, dan werd je beloond met het sonore gezoem van een bekeerde sirene. Brommen was het enige waar een bromtol voor diende, maar dat was genoeg.

Een bromtol is de kleutertroost bij uitstek.

Inmiddels kan ik zonder tol. Behalve twee oliemotoren heb ik liefst vier poezen. Poezen lijken niet op tolleren maar ze werken hetzelfde. Met regelmatige halen zet je je poes aan, eerst voorzichtig over het kopje, dan steeds langer strijkend over de rug, tot heel de poes snort en broemt en gonst van alle liefde die hij daar vanbinnen maakt. *La plus belle machine à aimer*.

En dat je daar machinist van mag zijn.

DE POSTPOES

Katten zijn uitzuigers. Wat ze niet krijgen, nemen ze en ze geven er niets voor terug. Paarden draven, honden waken en kippen leggen, maar een kat doet weinig voor de kost. Toch zijn er poezen in vaste dienst. In Engeland natuurlijk.

Daar houden ze, tegen een vaste vergoeding, de postkantoren vrij van muizen. Dat doen ze al sinds 1868, toen, na een proeftijd, drie poezen werden aangesteld op het Londense Money Order Office. Ze vingden er de muizen die de formulieren opaten en de raten die zich door de jute postzakken heen knaagden.

Maar al is een poes een postbode van nature aanzienlijk nader dan een hond, er volgde een eindeloos gehakketak over de salariëring van de aaibare ambtenaren.

Zo hield Mr. Wadman in 1875 vol dat een sixpence per week voor het onderhoud van de postpoes te Southampton echt te weinig was. Alleen al de extra slijtage van zijn schoenen zou 'een kwart van dit bedrag opslokken' en als hij er na aftrek van alle kosten al iets aan overhield, 'zou dat amper voldoende zijn

om hem te compenseren voor het verlies aan waardigheid bij het op straat ronddelen van kattenvoer in Harer Majesteits uniform'. Dergelijke argumenten ketsten echter af op de mening van hogerhand dat 'een kat zijn bestaan beter rechtvaardigt als hij ten dele op zijn eigen inspanningen is aangewezen'. In de jaren vijftig nog was het salaris 'a shilling a week and all the mice you can catch'. In Nederland zijn katten hooguit onbezoldigd ambtenaar.

Er mogen hier toch geen etenswaren worden verstuurd die muizen aan zouden kunnen trekken en onze postzegels zijn zo te proeven niet te vreten. Bovendien heeft een kat ook een nadeel. Al vangen alle Nederlandse katten bij elkaar misschien wel tien miljoen muizen per jaar, ze brengen ook zo'n tien miljoen vogeltjes om zeep, ofwel een vijfde van onze hele avifauna, en muizen met veertjes eraan, die mogen nu juist weer niet dood van ons, tenzij het eksters zijn natuurlijk, maar leg dat een poes eens uit. Naast muizenvallen worden dan ook veel poezenvallen verkocht.

Meer eten geven, zou dat niet helpen tegen al dat ongewenste vogelvangen? Nee, natuurlijk niet, evenmin als minder eten geven de Engelse poezen met meer ijver achter de muizen aan joeg. Het een heeft niets te maken met het ander; de drang om te jagen staat los van de etensdrang. Poezen zo volgegeten dat alleen hun staartje er nog uitsteekt, slepen zich met hun laatste krachten achter een muis aan om, na hun